

Gezi Park olayları ve Gençler

Zeynep Aycan

Gezi Parkı olaylarının baş aktörlerinden olan '**gençler**' çeşitli şekillerde betimlendi ve oligulaştırılarak kendilerine pek çok anlamlar yüklendi. Gezi parkı olaylarının başlangıcını ve önderliğini yapan gençler, olayları destekleyenler tarafından 'Türkiye'ye AB üyesi ülke görünümü kazandıran kesim' veya 'Cumhuriyet'in güvencesi' olarak nitelendirilirken, eleştirenler tarafından 'silahlı kuvvetlerden umudu kesilmişlere umut', 'konforlu ailelerin şımarık ve narsist eğilimli çocukları', 'tek çocuk sendromu yaşayan bencil bireyler', 'sanal kimlik arayışındaki sanal gençlik' olarak betimlendi. Gezi parkı olaylarına daha nesnel yaklaşmak isteyen bir kesim ise gençleri 'Y Kuşağı' veya 'milenyum çocukları' tanımlarını kullanarak kitleleştiirdi. Bu akımın rüzgarını arkasına alan pazarlamacılar 'Y Kuşağına' yönelik satış ve pazarlama taktikleri üretirken, diğer sektörler 'Y Kuşağına' özgü ürünler ve hizmetler tasarlamaya başladı. Bireyciliklerine ve farklılıklarına çok önem veren gençler bu süreçte farklılıkları gözetilmeden ve özgünlükleri maskelenerek bir **kitleleşirme olgusuyla** karşı karşıya kaldılar. Kendilerine ve eylemlerine büyük anlamlar yüklenen gençler belki de talep etmedikleri kadar ağır bir sorumluluk baskısı altında kaldılar.

Gezi Parkı olaylarını tetikleyen nedenleri ve süreci gençlerin kendileri tarafından dinlemek, bu grup arasındaki farklılıkları ve nüansları anlamak çok önemli. Ancak mümkün olduğunca nesnel olmaya çalışan bir analiz sonucunda yapılabilecek gözlemleri özetlemek isteriz. Öncelikle dikkati çeken olgu 'cep telefonundan / bilgisayarından / tabletinden gözünü ayırmadığı' için hayattan kopmuş olduğu düşünülen gençlerin aslında hayatın içinde ve takibinde olduğunun fark edilmiş olmasıdır. Bunun devamı niteliğinde ikinci gözlem politikayla ilgilenmediği düşünülen ve 'apolitik' olmakla suçlanan gençlerin yaşadıkları dünya ve toplum üzerine söyleyecekleri sözlerinin olduğu ve bunları söylemekten korkmadıklarıdır. Üçüncüsü, eylemler sırasında gençlerin ve 'fazlasıyla korumacı' oldukları düşünülen ailelerinin belli bir korku ve kaygı eşiğini aşmış olmalarıdır. Gençlerin ilk günlerdeki polis şiddetiyle yüzyüze kalmalarına rağmen sokaklardan çekilmemiş olması, ertesi gün üniversite sınavı gibi 'hayati' bir sınava girecek lise öğrencilerinin bütün gün sokaklarda eylemlere katılması, çocuklarını steril ortamlarda yetiştiren korumacı-kollamacı ailelerin çocuklarını (lise çağında olanlar da dahil) sokaktan almamaları ve onlara destek olmaları Türkiye'de gençlere ve ailelere yönelik basmakalıpları sorgulatan olgular olmuştur. Gençlerin öncülüğünü yaptığı bu toplumsal olayın dikkat çeken başka bir yönü de geçmiş dönemlerdeki gençlik protestolarındaki 'asık suratlı ciddiyet'in yerini 'mizah ağırlıklı bir ciddiyete' bırakmış olmasıdır. Ağır mesajları mizah yoluyla veren gençler cesaretlerinin yanı sıra zeka ve iyimserliklerine de dikkat çekmek istemişlerdir. Vurgulamak gereken bir başka gözlem de Türkiye'nin de içinde bulunduğu kültürel coğrafyanın 'lider ve

lidere itaat toplumları' olarak bilinmesine karşın, gençlerin lidersiz örgütlenebilme becerisine sahip olduğunun görülmüş olmasıdır.

Gezi olaylarının gençler tarafından verilmeye çalışılan mesajını 'Türkiye'de farklılıklara ve özgün kimliklere saygı duyulması ve sahip çıkılması; devletin bireyler için neyin en iyi olduğunu bildiğine inanan paternalist yaklaşımını değiştirmesi' olarak anlamak mümkündür. Nitekim son yıllarda yapılan araştırmalarda Türkiye'de özgürlük talebinin ilk kez eşitlik talebinin üzerine çıktığı bulunmuştur. Gezi Parkı olaylarında gençlerin rollerine yüklenen anlam ve sorumlulukların gençlerin kendileri tarafından yorumlanması, farklılıklarına ve özgünlüklerine saygı duyularak ve kiteselleştirilmeden (Y jenerasyonu, Net Jenerasyonu, Yeni Gençlik) anlaşılması önemlidir.